

Krajowa Administracja
Skarbowa

Stosowanie karnetów ATA

Wersja 3.3

Warszawa, listopad 2019

1. Informacje ogólne

Podstawa prawna

Stosowanie w obrocie międzynarodowym karnetów ATA dla towarów przywożonych lub wywożonych na czas określony, ma na celu ułatwienie formalności celnych związanych z objęciem tych towarów procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności przywozowych, a także objęcia tych towarów procedurą wywozu lub tranzytu.

Korzystanie z karnetu ATA eliminuje obowiązek składania pisemnego zgłoszenia celnego na określonym formularzu krajowym w państwach stosujących karnety ATA (w Polsce jest to zgłoszenie elektroniczne lub formularz SAD) oraz zapewnia odpowiednią gwarancję zapłaty przywozowych należności celnych i podatkowych, gdyby nastąpiło jakiegokolwiek naruszenie warunków procedury, którą na podstawie karnetu ATA został objęty towar.

Podstawą prawną dla stosowania karnetów ATA są:

- Konwencja celna w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów (Konwencja ATA) sporządzona w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r. (Dz. U. Nr 30 z 1969 r. poz. 242), zwana dalej „Konwencją ATA”,
- Konwencja dotycząca odprawy czasowej sporządzona w Stambule dnia 26 czerwca 1990 r. (Dz. U. Nr 14 z 1998 r. Nr 14, poz. 61 i Dz. U. z 2002 r. Nr 198, poz. 1668), zwana dalej „Konwencją stambulską”.

Postanowienia tych konwencji stanowią część prawnego porządku krajowego i są stosowane bezpośrednio. Zawierają one podstawowe regulacje dotyczącą stosowania karnetów ATA.

Unijne przepisy celne wprowadzają dodatkowe, uzupełniające wobec ww. konwencji, regulacje związane ze stosowaniem tych karnetów w:

- art. 1 pkt 2-4, 86, 104 ust. 1 lit. p, 163 ust. 5, 205 ust. 2, 238, 241, 245 ust. 1 lit. h rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz. Urz. UE L 343 z późn. zm.), zwanego dalej „RD”,
- art. 164, 166, 169-171, 207, 261 ust. 2 lit. a, 270, 272, 283-284, 337 ust. 2, 338-339, rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015 z późn. zm.), zwanego dalej „RW”.

Konwencja ATA a konwencja stambulska

Konwencja ATA nakłada na umawiające się Strony obowiązek przyjmowania karnetów ATA dla towarów określonych dwoma innymi konwencjami:

- Konwencji celnej dotyczącej czasowego przywozu wyposażenia zawodowego sporządzonej w Brukseli dnia 8 czerwca 1961 r.
- Konwencji celnej dotyczącej ułatwień przy przywozie towarów przeznaczonych do wykorzystania na wystawach, targach, kongresach lub podobnych imprezach, sporządzonej w Brukseli dnia 8 czerwca 1961 r.

Jednakże każda umawiająca się Strona Konwencji ATA może również uznać karnety ATA dla towarów przywożonych czasowo z zastosowaniem także innych konwencji międzynarodowych dotyczących czasowego przywozu lub na mocy ustawodawstwa krajowego.

W związku z tym, że jednocześnie funkcjonowało 15 konwencji, które dotyczyły odprawy czasowej ściśle określonych kategorii towarowych, a zawarte w nich uproszczenia i procedury stosowania były różne, uznano, że w celu wyeliminowania trudności w stosowaniu tak rozproszonych przepisów, właściwym wyjściem będzie ich ujednoczenie poprzez opracowanie nowej konwencji traktującej kompleksowo odprawę czasową. W ten sposób w 1993 r. powstała Konwencja stambulska, która składa się z części zasadniczej zawierającej podstawowe zasady oraz 13 załączników, z których pierwszy (załącznik A) dotyczy międzynarodowych dokumentów stosowanych przy odprawie czasowej (odpowiada postanowieniom zawartym w Konwencji ATA) oraz pozostałych, dotyczących różnych kategorii towarowych przywożonych w procedurze odprawy czasowej z zastosowaniem karnetu ATA (Załączniki B.1. – B.9, C, D i E).

Podkreślić należy, że Konwencja ATA i Konwencja stambulska funkcjonują równolegle, ponieważ nie wszystkie umawiające się Strony Konwencji ATA są Stronami Konwencji stambulskiej.

Zgodnie z zasadą przyjętą w art. 27 Konwencji stambulskiej wraz z wejściem w życie załącznika do tej Konwencji zawierającego postanowienia uchylające, załącznik ten uchyla i zastępuje konwencje lub postanowienia konwencji będących przedmiotem postanowień uchylających w stosunkach między umawiającymi się stronami, które przyjęły ten załącznik i są umawiającymi się stronami takich konwencji.

Przykładem zastosowania tego artykułu jest z art. 19 Załącznika A Konwencji stambulskiej, który stanowi, że z chwilą wejścia w życie tego załącznika, uchyla on i zastępuje Konwencję celną w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów (Konwencja ATA) sporządzoną w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r. w stosunkach między umawiającymi się stronami, które przyjęły ten załącznik i są umawiającymi się Stronami tej Konwencji.

Podobnie jest z pozostałymi załącznikami do Konwencji stambulskiej.

Zastosowanie i zawartość karnetu ATA

Zgodnie z art. 163 ust. 5 RD, karnety ATA i CPD uznaje się za wnioski o udzielenie pozwolenia na korzystanie z odprawy czasowej, jeżeli:

- a) karnet został wystawiony w państwie umawiającej się strony konwencji ATA lub konwencji stambulskiej, zatwierdzony i zagwarantowany przez stowarzyszenie będące częścią systemu gwarancji, określonego w art. 1 lit. d) załącznika A do konwencji stambulskiej,
- b) karnet dotyczy towarów i zastosowań objętych konwencją, na mocy której został wystawiony,
- c) karnet jest poświadczony przez organy celne,
- d) karnet jest ważny na całym obszarze celnym Unii Europejskiej.

Obecnie obowiązujący karnet ATA ma format A4 i składa się z:

- okładki karnetu,
- arkuszy dodatkowych listy ogólnej (fakultatywnie),
- zestawu odcinków kontrolnych (*counterfoil*, nazywany w poprzednim, większym formacie karnetu „grzbietem odcinka”), które pozostają w karnecie i służą do kontroli procedury - stąd ich nazwa, i
- zestawu odcinków (*voucher*), odrywanych i załączanych do ewidencji prowadzonych przez organy celne.

Arkusze dodatkowe stosowane są w sytuacjach, gdy dane dotyczące towarów nie mieszczą się na drugiej stronie okładki zawierającej listę ogólną towarów będących przedmiotem obrotu czasowego. Liczba arkuszy dodatkowych powinna być wpisana w polu G lit. a) pierwszej strony okładki.

Karnet powinien zawierać również odpowiednią ilość odcinków kontrolnych i odcinków, co pozwoli na wielokrotne użycie jednego karnetu w terminie jego ważności, w przypadku planowanych częstych operacji handlowych dotyczących towaru wpisanego na liście ogólnej okładki karnetu.

W celu ułatwienia stosowania karnetu, poszczególne karty, w zależności od ich przeznaczenia, mają różne kolory:

zielony – okładka karnetu, ze wskazaniem na pierwszej stronie numeru karnetu, terminu jego ważności, nazwy posiadacza karnetu i jego adresu, celu przywozu, nazwy wraz z pieczęcią właściwego zrzeszenia wydającego karnety;

żółty – odcinki kontrolne i odcinki odnoszące się do czasowego wywozu towaru i jego powrotnego przywozu;

biały – odcinki kontrolne i odcinki odnoszące się do czasowego przywozu towaru i jego powrotnego wywozu;

niebieski - odcinki kontrolne i odcinki odnoszące się do procedury tranzytu.

Termin ważności karnetu

Karnet jest ważny 1 rok i termin ten nie może być przedłużony. Możliwe jest natomiast wydanie karnetu zastępczego. W tym celu, posiadacz karnetu, przed upływem terminu jego ważności powinien wystąpić do zrzeszenia wydającego karnety, które wydało poprzedni karnet, z wnioskiem o wydanie karnetu zastępczego.

Państwa będące Stronami Konwencji

Organy celne mogą przyjmować karnety ATA jeżeli są one wydane przez zrzeszenie wydające, ustanowione w 76 państwach/obszarach celnych będących stronami Konwencji ATA albo Konwencji stambulskiej:

Albania, Algieria, Andora, Australia, Austria, Bahrajn, Belgia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Bułgaria, Chile, Chiny, Chorwacja, Cypr, Czarnogóra, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Gibraltar, Grecja, Hiszpania, Hong Kong, Indie, Indonezja, Iran, Irlandia, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Katar, Kazachstan, Republika Korei, Liban, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Macedonia, Madagaskar, Makau, Malezja, Malta, Maroko, Mauritius, Meksyk, Mołdawia, Mongolia, Niderlandy, Niemcy, Norwegia, Nowa Zelandia, Pakistan, Polska, Portugalia, RPA, Rosja, Rumunia, Senegal, Serbia, Singapur, Słowacja, Słowenia, Sri Lanka, Szwajcaria, Szwecja, Tajlandia, Tunezja, Turcja, Ukraina, USA, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej, Zjednoczone Emiraty Arabskie.

Zrzeszenie wydające i gwarantujące karnety ATA w Polsce

W Polsce zrzeszeniem wydającym i gwarantującym karnety ATA jest Krajowa Izba Gospodarcza ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa.

Jednostką organizacyjną zajmującą się w KIG sprawami związanymi z karnetami ATA jest Biuro Legalizacji, Certyfikacji i Karnetów ATA.

Biuro jest odpowiedzialne między innymi za prawidłowe wydawanie Karnetów ATA, udzielanie wszelkiego rodzaju informacji dotyczących działania systemu w Polsce i na świecie, bieżącą współpracę z Międzynarodową Izbą Handlową w Paryżu, polską administracją celną, polskimi urzędami celnymi oraz Izbami Gospodarczymi w państwach, pełniącymi funkcję krajowych zrzeszeń gwarantujących.

Więcej informacji przygotowanych przez Krajową Izbę Gospodarczą dotyczących m.in. funkcjonowania karnetów ATA, można znaleźć na stronie internetowej KIG pod adresem:

<https://kig.pl/uslugi/karnety-ata-legalizacja-swiadectwa-pochodzenia-certyfikacja/dla-eksporterow/karnety-ata/>

2. Czasowy wywóz towarów

Towary mogą być wywiezione z obszaru celnego Unii Europejskiej z zastosowaniem karnetu ATA (art. 339 ust. 1 RW).

Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA urząd wywozu (oddział celny we właściwości urzędu celno-skarbowego) bada autentyczność i prawidłowość wypełnienia karnetu poprzez sprawdzenie, czy:

- wywóz towarów następuje z państwa i do państwa będącego stroną konwencji,
- nie upłynął termin ważności karnetu,
- karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis - w polu "podpis posiadacza",
- karnet zawiera odpowiednią liczbę kart,
- rubryki przeznaczone do wypełnienia przez posiadacza są prawidłowo wypełnione.

Warunki objęcia towarów procedurą wywozu z zastosowaniem karnetu ATA

Wywóz może zostać dokonany z zastosowaniem karnetu ATA, jeżeli spełnione są niżej wymienione warunki, określone w art. 339 RW:

- a) karnet został wystawiony w Państwie Członkowskim umawiającej się strony konwencji ATA lub konwencji stambulskiej, zatwierdzony i zagwarantowany przez stowarzyszenie mające siedzibę w Unii Europejskiej, będące częścią łańcucha gwarancyjnego, określonego w art. 1 lit. d) załącznika A do konwencji stambulskiej;
- b) karnet ATA stosowany jest do towarów unijnych, które:
 - przy wywozie poza obszar celny Unii Europejskiej nie podlegały wywozowym formalnościom celnym w celu wypłaty refundacji,
 - nie są częścią zapasów interwencyjnych, nie podlegają środkom kontroli użytkowania lub przeznaczenia i dla których nie zostały spełnione formalności celne przy wywozie na terytorium poza obszarem celnym Unii Europejskiej w ramach wspólnej polityki rolnej,
 - nie kwalifikują się do otrzymania zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych, pod warunkiem że zostaną wywiezione z obszaru celnego Unii Europejskiej,
 - nie są przemieszczane w ramach procedury zawieszenia poboru akcyzy na terytorium Unii Europejskiej zgodnie z dyrektywą 2008/118/WE, z wyjątkiem przypadków, w których mają zastosowanie przepisy art. 30 dyrektywy;
- c) zostały przedstawione dokumenty niezbędne dla właściwego stosowania przepisów regulujących wywóz; organy celne mogą zażądać przedłożenia dokumentu przewozowego lub dokumentów odnoszących się do poprzedniej procedury, wykazu opakowań, jeżeli towary przewożone są w większej ilości opakowań;

- d) towary są przeznaczone do powrotnego przywozu (oznacza to, że zamiarem jest czasowy wywóz towaru, nie wyklucza to jednak możliwości pozostawienia towarów poza obszarem celnym Unii Europejskiej w sytuacjach szczególnych, np. sprzedaż towaru na targach).

Czynności w urzędzie wywozu

Jeżeli towary umieszczone na karnecie ATA objęte są procedurą wywozu w celu powrotnego przywozu, urząd wywozu (oddział celny we właściwości urzędu celno-skarbowego, w którym złożono zgłoszenie wywozowe) spełnia następujące formalności:

- a) sprawdza, czy dane umieszczone w polach A-G oraz w liście ogólnej odcinka wywozowego zgadzają się z danymi zamieszczonymi na pierwszej i drugiej stronie okładki karnetu;
- b) wypełnia pole H „Zaświadczenie władz celnych” znajdujące się na stronie tytułowej karnetu poprzez wpisanie:
- w polu a) – numerów lub znaków nałożonych zamknięć celnych na towary, ze wskazaniem pozycji w liście ogólnej karnetu ATA, w której towary te zostały wpisane,
 - w polu b) – krzyżyka w ramce po wyrazach: "Yes/tak", jeżeli towary zostały poddane rewizji, albo "No/nie", jeżeli rewizji nie przeprowadzono,
 - w polu c) – numeru pozycji ewidencji,
 - w polu d) – nazwy urzędu celno-skarbowego, nazwy miejscowości otwarcia karnetu, daty, złożenie podpisu oraz przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- c) wpisuje na drugiej stronie okładki karnetu ATA w liście ogólnej oraz na arkuszach dodatkowych do listy ogólnej, w rubryce 7 ("zastrzeżone dla organów celnych") numery lub znaki i ilość nałożonych zamknięć celnych,
- d) wypełnia żółty wywozowy odcinek kontrolny poprzez wpisanie:
- w polu 1 – numerów pozycji towarów według listy ogólnej, które zostały objęte procedurą wywozu,
 - w polu 2 – ostatecznego terminu powrotnego przywozu (pola tego można nie wypełniać, ponieważ towary te mogą być przywiezione powrotnie w terminie 3 lat; w przypadku jego wypełnienia, termin ten powinien odpowiadać terminowi ważności karnetu),
 - w polu 3 – numeru pozycji ewidencji,
 - w polu 4 – nazwy urzędu celno-skarbowego, w którym towary zostały objęte procedurą wywozu,
 - w polu 5 – nazwy miejscowości, w której towary zostały objęte procedurą wywozu,
 - w polu 6 – daty objęcia towaru procedurą wywozu,
 - w polu 7 – złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło".

Jeżeli urząd wywozu (oddział celny) nie jest urzędem wyprowadzenia (oddziałem celnym granicznym we właściwości urzędu celno-skarbowego), to urząd wywozu spełnia wskazane wyżej formalności, ale nie wypełnia pola 7 odcinka kontrolnego, które musi zostać wypełnione przez urząd wyprowadzenia;

- e) wypełnia pole H żółtego odcinka wywozowego ("zastrzeżone dla organów celnych") poprzez wpisanie:
 - w polu b) – ostatecznego terminu powrotnego przywozu (pola tego można nie wypełniać, ponieważ towary te mogą być przywiezione powrotnie w terminie 3 lat, zgodnie z art. 203 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013 z późn. zm.), zwanego dalej „UKC”; w przypadku jego wypełnienia, termin ten powinien odpowiadać terminowi ważności karnetu);
 - pola c) żółtego odcinka wywozowego nie wypełnia się;
 - w polu d) – numeru pozycji ewidencji, nazwy urzędu wywozu (właściwego urzędu celno-skarbowego), daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło";
- f) w polu H żółtego odcinka powrotnego przywozu wpisuje:
 - w polu b) – „Centralne Biuro Tranzytu ul. Karolewska 41, 90-560 Łódź, Polska”;
 - w polu c) – pozycję ewidencji z pola d) odcinka wywozowego;
- g) w rubryce 7 listy ogólnej żółtego odcinka wywozowego wpisuje numery lub znaki i ilość nałożonych zamknięć celnych,
- h) odrywa żółty odcinek wywozowy i dołącza go do ewidencji.

Obowiązek zgłoszenia towarów do wywozu z zastosowaniem zgłoszenia celnego wywozowego w formie elektronicznej

Jeżeli towary, które opuściły obszar celny Unii Europejskiej z zastosowaniem karnetu ATA, nie są już przeznaczone do powrotnego przywozu, w urzędzie wywozu należy złożyć zgłoszenie wywozowe, o którym mowa w art. 337 ust. 2 RW zgodnie z „Instrukcją wypełniania zgłoszeń celnych” i instrukcją dedykowaną do obsługi zgłoszeń wywozowych w systemie ECS lub zastępującym go systemie AES.

Po przedstawieniu danego karnetu urząd wywozu unieważni odpowiednio jego odcinki kontrolne poprzez:

- wpisanie w polu 2 żółtego odcinka kontrolnego powrotnego przywozu oraz w polu H lit. c) żółtego odcinka powrotnego przywozu adnotacji „Unieważniono zgodnie z art. 337 ust. 2 Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447”, numeru ewidencji oraz daty zgłoszenia wywozowego,
- umieszczenie w polach 3, 4, 5 i 6 odcinka kontrolnego powrotnego przywozu nazwy urzędu celno-

- skarbowego, miejsca, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci,
- umieszczenie w polu H lit. c) odcinka powrotnego przywozu nazwy urzędu celno-skarbowego, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci organu celnego.

3. Powrotny przywóz towarów

Jeżeli towary unijne są wywożone na podstawie karnetu ATA z któregośkolwiek z Państw Członkowskich Unii Europejskiej, to również na podstawie tego karnetu mogą być one dopuszczone do obrotu w dowolnym Państwie Członkowskim.

Towary objęte karnetem ATA wydanym w Unii Europejskiej mogą zostać uznane za towary powracające w zakresie ustanowionym w art. 203 UKC, nawet jeżeli termin ważności karnetu ATA został przekroczony.

Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA w urzędzie, w którym towary są dopuszczane do obrotu (oddziale celnym we właściwym urzędzie celno-skarbowym) bada się autentyczność i prawidłowość wypełnienia karnetu poprzez sprawdzenie, czy:

- przywóz towarów następuje z państwa i do państwa będącego umawiającą się Stroną konwencji,
- karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis w polu "podpis posiadacza",
- karnet zawiera odpowiednią liczbę kart.

Czynności przy zgłaszaniu towarów do powrotnego przywozu

W przypadku powrotnego przywozu urząd, w którym towary są dopuszczane do obrotu, spełnia następujące formalności:

- weryfikuje informacje znajdujące się w polach A-G żółtego odcinka powrotnego przywozu;
- wypełnia żółty odcinek kontrolny powrotnego przywozu:
 - a) w polu 1 – wpisując numery (według listy ogólnej) pozycji towarów powrotnie przywiezionych, oraz numer/numery odcinków wywozowych
 - b) w polu 2 – numer pozycji ewidencji,
 - c) w polu 3 – nazwę urzędu celno-skarbowego, w którym towary zostały zgłoszone do powrotnego przywozu,
 - d) w polu 4 – nazwę miejscowości, w której towary zostały zgłoszone do powrotnego przywozu,
 - e) w polu 5 – datę powrotnego przywozu,
 - f) w polu 6 – umieszczając podpis i pieczęć "Polska-Cło",

- umieszcza w polu „H” żółtego odcinka powrotnego przywozu numer ewidencji przywozowej, nazwę urzędu celnoskarbowego, w którym towary zostały zgłoszone do powrotnego przywozu, datę, podpis i pieczęć "Polska-Cło",
- zatrzymuje żółty odcinek powrotnego przywozu, jeżeli był jednocześnie urzędem wywozu, jeżeli nie to odsyła ten odcinek do Centralnego Biura Tranzytu (CBT), które przekazuje ten odcinek właściwemu urzędowi celnoskarbowemu.

Przekazanie towaru do urzędu wewnętrznego

Z zasady dopuszczenie do obrotu towarów powracających z zastosowaniem karnetu ATA powinno nastąpić w urzędzie granicznym (granicznym oddziale celnym we właściwości urzędu celno-skarbowego).

Wyjątkowo, w przypadku, gdy zakończenie czasowego wywozu towarów poprzez ich dopuszczenie do obrotu nie nastąpi w urzędzie granicznym, to przemieszczanie tych towarów z urzędu granicznego do urzędu wewnętrznego (oddziału celnego we właściwości urzędu celno-skarbowego), gdzie nastąpi dopuszczenie do obrotu towarów powracających, następuje bez formalności celnych.

W tym przypadku urząd graniczny nanosi adnotacje na żółtym odcinku powrotnego przywozu w ten sposób, że:

w górnej części pola H lit. c) umieszcza adnotację "Towar przekroczył granicę w (wskazać miejsce) w dniu " potwierdzoną podpisem i pieczęcią "Polska-Cło",

w polu 7 listy ogólnej wymienia numery lub znaki i ilość zamknięć celnych uznanych lub nałożonych na towar, opakowanie lub środek przewozowy.

Odcinka kontrolnego powrotnego przywozu nie wypełnia się.

Urząd wewnętrzny po dostarczeniu towaru i przedstawieniu karnetu ATA działa zgodnie z postanowieniami zawartymi w punkcie 3 niniejszej Instrukcji.

4. Przywóz towarów

Towary mogą być czasowo przywiezione na obszar celny Unii Europejskiej i objęte procedurą odprawy czasowej na podstawie karnetu ATA. Stosowanie tej procedury uzależnione jest od uzyskania pozwolenia organu celnego.

Karnet ATA stanowi wniosek o wydanie pozwolenia, zgodnie z art. 163 ust. 5 RD. Wydanie pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej następuje poprzez zwolnienie towaru do procedury odprawy czasowej.

Z zasady karnet ATA jest przedstawiany w urzędzie wejścia (granicznym oddziale celnym we właściwości urzędu celno-skarbowego) na obszar celny Unii Europejskiej, za wyjątkiem sytuacji, kiedy taki urząd nie jest w stanie sprawdzić wypełnienia warunków procedury. W tym wyjątkowym przypadku zastosowanie ma procedura tranzytu do urzędu objęcia towaru procedurą odprawy czasowej (oddziału celnego we właściwości urzędu celno-skarbowego), z wykorzystaniem niebieskich kart.

Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA w urzędzie wejścia bada się autentyczność i prawidłowość wypełnienia karnetu poprzez sprawdzenie, czy:

- przywóz towarów następuje z państwa będącego umawiającą się Stroną Konwencji,
- nie upłynął termin ważności karnetu,
- karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis – w polu "podpis posiadacza",
- karnet zawiera odpowiednią liczbę kart,
- pola A-F białego odcinka przywozowego, przeznaczone do wypełnienia przez posiadacza karnetu, są prawidłowo wypełnione.

Bez znaczenia dla czasowego przywozu jest brak wypełnienia w karnecie ATA żółtych kart wywozowych w kraju wywozu. Zgodnie z pkt 9 „Objaśnień dotyczących posługiwania się karnetem ATA”, zawartych na 3 stronie okładki karnetu, umawiające się Strony Konwencji mogą w ramach swojego ustawodawstwa odstąpić od wymogu sprawdzania towarów objętych karnetem ATA przy wywozie.

Czynności przy czasowym przywozie towarów

W przypadku czasowego przywozu towaru w urzędzie przywozu dokonuje się adnotacji w karnecie ATA poprzez:

- 1) wpisanie na białym przywozowym odcinku kontrolnym:
 - w polu 1 – numerów pozycji towarów według listy ogólnej, które podlegają czasowemu przywozowi,
 - w polu 2 – ostatecznego terminu powrotnego wywozu towarów, nie dłuższego niż termin ważności karnetu.
 - Zaleca się dostosowanie tego terminu do terminu ważności karnetu. Pola tego można nie wypełniać ponieważ organ celny może skierować roszczenie do zrzeczenia gwarantującego dopiero po wygaśnięciu karnetu.
 - w polu 3 – numeru pozycji ewidencji,
 - w polu 5 – nazwy urzędu celno-skarbowego, w którym towary zgłoszone zostały do czasowego przywozu,
 - w polu 6 – nazwy miejscowości, w której towary zgłoszone zostały do czasowego przywozu,
 - w polu 7 – daty czasowego przywozu,
 - w polu 8 – złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło;
- 2) na białym odcinku przywozowym w polu H wpisanie:
 - w polu b) – terminu powrotnego wywozu towarów, zgodnego z terminem wskazanym w polu 2 białego przywozowego odcinka kontrolnego,
 - w polu c) – numeru pozycji ewidencji,

- w polu d) – adnotacji o objęciu towarów procedurą odprawy czasowej, miejscu i dacie objęcia oraz złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 3) na białym odcinku powrotnego wywozu w polu H wpisanie:
- w polu e) – „Centralne Biuro Tranzytu ul. Karolewska 41, 90-560 Łódź, Polska”;
 - w polu f) – numeru pozycji ewidencji z pola c) białego odcinka przywozowego,
- 4) oderwanie białego odcinka przywozowego i dołączenie go do ewidencji.

Przewóz towarów w granicach obszaru celnego Unii Europejskiej

Towary zgłoszone do procedury odprawy czasowej na podstawie karnetu ATA mogą być przewożone w granicach obszaru celnego Unii Europejskiej bez konieczności dopełniania innych formalności, aż do momentu zakończenia formalności związanych z zakończeniem procedury. Towary objęte karnetem ATA są zwolnione z obowiązku złożenia wywozowej deklaracji skróconej, zgodnie z art. 245 ust. 1 lit h) RD.

Jeżeli transport towaru pomiędzy miejscami, które znajdują się na obszarze celnym Unii Europejskiej, odbywa się częściowo przez obszar kraju trzeciego, to w miejscach, przez które towar opuszcza czasowo obszar celny Unii Europejskiej i jest ponownie wwożony na ten obszar organ celny przeprowadza formalności związane z przewozem towarów na karnecie ATA.

5. Powrotny wywóz towarów

Towary objęte procedurą odprawy czasowej z zastosowaniem karnetu ATA z zasady są powrotnie wywożone z zastosowaniem karnetu ATA.

Wstępne czynności sprawdzające

Przed przyjęciem karnetu ATA w urzędzie powrotnego wywozu (oddziale celnym we właściwości urzędu celnoskarbowego) bada się autentyczność i prawidłowość wypełnienia karnetu poprzez sprawdzenie, czy:

- nie upłynął termin ważności karnetu,
- karnet zawiera podpis i pieczęć w polu: "podpis osoby upoważnionej i pieczęć zrzeczenia wydającego" oraz podpis - w polu "podpis posiadacza",
- rubryki przeznaczone do wypełnienia przez posiadacza karnetu są prawidłowo wypełnione.

Czynności przy powrotnym wywozie towarów

W przypadku powrotnego wywozu towaru w urzędzie powrotnego wywozu należy:

- 1) wypełnienie białego odcinka kontrolnego powrotnego wywozu poprzez wpisanie:
 - a) w polu 1 – numerów (z listy ogólnej) pozycji towarów zgłaszanych do powrotnego wywozu oraz numery odcinków przywozowych,
 - b) w polu 2 lub 3 - numerów pozycji ewidencji potwierdzających uregulowanie sytuacji towarów w inny sposób niż powrotny wywóz (np. objęcie inną procedurą celną),

- c) w polu 4 – numeru pozycji ewidencji,
- d) w polu 5 – nazwy urzędu celnego, w którym towary zostały zgłoszone do powrotnego wywozu,
- e) w polu 6 – nazwy miejscowości, w której towary zostały zgłoszone do powrotnego wywozu,
- f) w polu 7 – daty zwolnienia towarów do powrotnego wywozu,
- g) w polu 8 – złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło".

Jeżeli urząd przyjmujący zgłoszenie do powrotnego wywozu nie jest jednocześnie urzędem wyprowadzenia, to urząd wewnętrzny pozostawia niewypełnione pole 8. Pole to wypełnia urząd wyprowadzenia.

- 2) wypełnienie pola H białego odcinka powrotnego wywozu poprzez wpisanie:
 - a) w polu b) lub c) - numerów pozycji ewidencji potwierdzających uregulowanie sytuacji towarów w inny sposób niż powrotny wywóz (np. objęcie inną procedurą celną),
 - b) w polu d) - numeru pozycji ewidencji,
 - c) w polu f) - potwierdzenie wyprowadzenia towarów poza obszar celny Unii Europejskiej poprzez umieszczenie nazwy urzędu celnego, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło" (jeżeli urząd przyjmujący zgłoszenie do powrotnego wywozu nie jest jednocześnie urzędem wyprowadzenia, to urząd powrotnego wywozu pozostawia niewypełnione pole f) a pole to wypełnia urząd wyprowadzenia).
 - d) w polu 7 listy ogólnej - numerów lub znaków i ilości nałożonych zamknięć celnych,

oraz oderwanie przez urząd wyprowadzenia białego odcinka powrotnego wywozu i dołączenie go do posiadanego białego odcinka przywozu albo odesłanie go do CBT, które przekazuje ten odcinek właściwemu urzędowi celnemu.

Uregulowanie sytuacji towarów w inny sposób

Jeśli towary, które zostały objęte procedurą odprawy czasowej nie są przeznaczone do powrotnego wywozu, w celu uregulowania ich sytuacji, np. poprzez objęcie towaru procedurą celną dopuszczenia do obrotu, muszą być spełnione odpowiednie formalności celne. Wymagane jest złożenie zgłoszenia celnego w formie elektronicznej lub na dokumencie SAD zgodnie z „Instrukcją wypełniania zgłoszeń celnych”.

Uregulowanie sytuacji towarów w inny sposób, niż ich powrotny wywóz kończy procedurę odprawy czasowej w odniesieniu do tych towarów. Może to dotyczyć tylko części towarów z danego karnetu.

W urzędzie celnym, w którym sytuacja towarów zostanie uregulowana w inny sposób posiadacz karnetu powinien przedstawić karnet z wypełnionym polem F lit. b) lub c) odcinka powrotnego wywozu, w którym powinien wskazać, które towary z listy ogólnej nie są przeznaczone do powrotnego wywozu.

Organ celny sprawdza, czy określone w karnecie ATA warunki dla danej procedury odprawy czasowej zostały spełnione.

W odniesieniu do towarów, które pozostaną na obszarze Unii Europejskiej, organ celny po przyjęciu zgłoszenia celnego i uregulowaniu ich sytuacji nanosi w karnecie ATA adnotację:

- w polach nr 2 lub 3 odcinka kontrolnego powrotnego wywozu oraz w polu H lit. b) lub c) białego odcinka powrotnego wywozu - środki zostały podjęte w odniesieniu do towarów np. „Dopuszczono do obrotu” albo „Objęto procedurą...” (wskazując odpowiednią procedurę celną), numer ewidencji oraz datę zgłoszenia celnego.

Jeśli dopuszczono do obrotu albo w inny sposób uregulowano sytuację tylko części towarów z listy ogólnej, odcinka powrotnego wywozu nie odrywa się. W urzędzie, w którym towary zostaną przedstawione do powrotnego wywozu dokonuje się czynności, o których mowa w pkt 5.

Jeśli uregulowanie sytuacji wszystkich towarów z listy ogólnej nastąpiło w inny sposób niż powrotny wywóz organ celny potwierdza to poprzez wypełnienie białego odcinka powrotnego wywozu, oprócz pól 2,3 odcinka kontrolnego powrotnego wywozu oraz pola H lit. b) lub c):

- pól 5-8 odcinka kontrolnego powrotnego wywozu,
- pola H lit. f) odcinka powrotnego wywozu.

Odcinek powrotnego wywozu odrywa się i przekazuje do urzędu celnego wskazanego w polu H lit. e).

6. Procedura tranzytu

Podstawowe zasady stosowania karnetu ATA w procedurze tranzytu

Karnet ATA może być stosowany w procedurze tranzytu, jednakże należy pamiętać, że zasadniczym celem wprowadzenia karnetu ATA było stosowanie go do procedury odprawy czasowej. Oznacza to, że nie należy stosować karnetów ATA dla towarów, jeśli mają być wyłącznie przewożone w procedurze tranzytu. Wykorzystanie karnetu ATA jako dokumentu tranzytowego powinno być pochodną jego podstawowej funkcji.

Jeżeli towary transportowane są z jednego do drugiego miejsca znajdującego się na obszarze celnym Unii Europejskiej na podstawie karnetów ATA, to obszar celny Unii Europejskiej uważany jest za jeden obszar celny.

Do celów stosowania karnetów ATA jako dokumentów tranzytowych, „tranzyt” oznacza przewóz towarów z jednego urzędu celnego znajdującego się na obszarze celnym Unii Europejskiej do drugiego urzędu celnego znajdującego się na tym samym obszarze.

Jeżeli transport towarów z jednego miejsca znajdującego się na obszarze celnym Unii Europejskiej do drugiego, odbywa się częściowo przez terytorium państwa trzeciego, to kontrole i formalności związane z procedurą ATA dokonywane są w miejscach, przez które towary czasowo opuszczają obszar celny Unii Europejskiej i przez które ponownie są wprowadzane na ten obszar.

Towary przewożone na podstawie karnetów ATA w ramach obszaru celnego Unii Europejskiej uważa się za towary nieunijne, chyba że ich unijny status zostanie należycie potwierdzony.

Czynności w urzędzie wyjścia dla procedury tranzytu

W urzędzie, w którym ma nastąpić objęcie towarów procedurą tranzytu wypełnia się kartę karnetu ATA poprzez:

- 1) wpisanie w górnej części obu niebieskich tranzytowych odcinków kontrolnych:
 - a) w polu 1 - numerów (z listy ogólnej) pozycji towarowych oraz nazwy urzędu celno-skarbowego, do którego towary będą dostarczone,
 - b) w polu 2 - ostatecznego terminu dostarczenia towarów do urzędu celno-skarbowego wskazanego w polu 1 (pole w ramce),
 - c) w polu 3 - numeru pozycji ewidencji,
 - d) w polu 4 - nazwy urzędu celno-skarbowego przyjmującego zgłoszenie do procedury tranzytu,
 - e) w polu 5 - nazwy miejscowości, w której towar został objęty procedurą tranzytu,
 - f) w polu 6 - daty objęcia procedurą tranzytu,
 - g) w polu 7 - złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 2) na pierwszej stronie obu niebieskich odcinków tranzytowych w górnej części pola H wpisanie:
 - w polu a) – nazwy urzędu celno-skarbowego, do którego towar ma być dostarczony,
 - w polu b) - ostatecznego terminu dostarczenia towarów do urzędu celnego wskazanego w polu a),
 - w polu c) - pozycji ewidencji towarowej,
 - w polu d) - znaków lub numerów i ilości zamknięć celnych uznanych lub nałożonych na towary, opakowanie lub środek przewozowy,
 - w polu e) – „Centralne Biuro Tranzytu ul. Karolewska 41, 90-560 Łódź, Polska” oraz nazwy urzędu celnoskarbowego, w którym towar został objęty procedurą tranzytu, daty, złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło";
- 3) oderwanie pierwszego niebieskiego odcinka tranzytowego i dołączenie go do ewidencji, o której mowa w polu H pkt c.

W urzędzie, w którym następuje zakończenie procedury tranzytu po dostarczeniu towarów i karnetu, w karnecie ATA odnotowuje się odpowiednie informacje poprzez:

- 1) wpisanie w dolnej części obu niebieskich tranzytowych odcinków kontrolnych:
 - a) w polu 2 - numeru pozycji ewidencji urzędu przeznaczenia,

- b) w polach 3, 4, 5 i 6 (odpowiednio): nazwy urzędu celnego, miejsca, daty oraz złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 2) w polu H pkt g) niebieskiego odcinka tranzytowego - numeru pozycji ewidencji urzędu przeznaczenia, nazwy urzędu celno-skarbowego, daty oraz złożenie podpisu i przystawienie pieczęci "Polska-Cło",
- 3) oderwanie niebieskiego odcinka tranzytowego i przesłanie go do CBT.

W urzędzie wyjścia dla procedury tranzytu (odpowiednim urzędzie celno-skarbowym, w którym nastąpiło objęcie towarów procedurą tranzytu, po otrzymaniu potwierdzonego niebieskiego odcinka tranzytowego, dołącza go do ewidencji i zamyka procedurę tranzytu z wykorzystaniem karnetu ATA.

Jeżeli towary zgłasza się do czasowego przywozu w urzędzie wewnętrznym, w urzędzie tym odpowiednio odnotowuje się niebieskie karty tranzytowe (zgodnie z opisem w tym punkcie).

7. Przekazywanie odcinków karnetu – Centralne Biuro Tranzytu

Centralne Biuro Tranzytu wchodzące w skład Izby Administracji Skarbowej w Łodzi realizuje zadania z zakresu stosowania karnetu ATA w procedurze odprawy czasowej i procedurze tranzytu. CBT pośredniczy w przekazywaniu nadesłanych do CBT odcinków karnetu ATA do urzędów celnych Państw Członkowskich Unii Europejskiej oraz pomiędzy polskimi urzędami celno-skarbowymi.

Urzędy przeznaczenia lub wyprowadzenia towaru (właściwe urzędy celno-skarbowe) mają obowiązek niezwłocznego przekazywania do CBT odpowiednich odcinków karnetu, w terminie umożliwiającym przekazanie przez CBT odcinka do właściwego organu w innym Państwie Członkowskim nie później niż jeden miesiąc od daty zakończenia procedury.

8. Potwierdzenie unijnego statusu celnego towarów

W celu potwierdzenia unijnego statusu celnego towarów, przepisy unijnego prawa celnego wprowadzają środki dowodowe do których należy, m.in. karnet ATA z symbolem „T2L”.

Jeżeli towary są przewożone przy użyciu karnetu ATA, zgłaszający może, w celu potwierdzenia unijnego statusu celnego towarów, w polu przeznaczonym na opis towarów na liście ogólnej, przed przedstawieniem karnetu do poświadczenia przez urząd wyjścia (urząd celno-skarbowy), umieścić w sposób widoczny symbol „T2L” potwierdzony jego podpisem na wszystkich odpowiednich odcinkach wykorzystywanego karnetu (karty wywozowe i/lub karty tranzytowe). Symbol „T2L” jest uwierzytelniany w urzędzie na wszystkich odcinkach, na których został umieszczony, poprzez złożenie podpisu i przystawienie pieczęci.

W przypadkach, gdy na jednym karnecie ATA umieszczone są towary unijne i nieunijne, obydwie kategorie towarów wyszczególnia się oddzielnie, a symbol „T2L” umieszcza się w taki sposób, aby wyraźnie odnosił się tylko do towarów unijnych.

9. Powstanie długu celnego

Właściwość Państwa Członkowskiego

Jeżeli w związku z operacją dokonywaną na podstawie karnetu ATA, okaże się, że w określonym Państwie Członkowskim miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to ww. Państwo Członkowskie pobiera cła i inne opłaty, które mogą być należne, bez uszczerbku dla wszczęcia postępowania karnego.

Jeżeli nie można ustalić, na jakim terytorium miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, wówczas uważa się, że takie naruszenie lub nieprawidłowość miały miejsce w Państwie Członkowskim, w którym zostały stwierdzone, chyba że w terminie 9 miesięcy określonym w art. 7 ust. 1 i ust. 2 Konwencji ATA i art. 9 ust. 1 lit. a) i b) Załącznika A Konwencji stambulskiej, zgodnie z wymogami organów celnych, dostarczony zostanie dowód na prawidłowość czynności lub zostanie ustalone miejsce, w którym naruszenie lub nieprawidłowość faktycznie miały miejsce.

W celu ustalenia Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za pobieranie ceł i innych opłat w przypadku naruszenia procedury tranzytu z zastosowaniem karnetu ATA, Państwem Członkowskim, w którym stwierdzono naruszenie lub nieprawidłowość podczas czynności tranzytu jest Państwo Członkowskie, w którym odnaleziono towary, lub jeżeli nie zostały one odnalezione, Państwo Członkowskie, którego biuro koordynujące posiada ostatni odcinek karnetu.

Jeżeli odpowiedni dowód nie zostanie dostarczony, uważa się, że naruszenie lub nieprawidłowość miały miejsce w Państwie Członkowskim, w którym zostały wykryte, a cło i inne opłaty odnoszące się do danych towarów pobierane są przez to Państwo Członkowskie.

Jeżeli w okresie późniejszym zostanie ustalone Państwo Członkowskie, w którym naruszenie lub nieprawidłowość faktycznie miały miejsce, to cła i inne opłaty, którym podlegają towary w tym Państwie Członkowskim (z wyjątkiem wcześniej pobranych jako środki własne Unii Europejskiej) zostają zwrócone temu państwu przez Państwo Członkowskie, które pierwotnie je pobrało. W takim przypadku, również ewentualna nadwyżka zostaje zwrócona osobie, która pierwotnie uiściła należności.

Jeżeli kwota ceł i innych opłat pierwotnie pobranych oraz zwróconych przez Państwo Członkowskie, które je pobrało jest niższa od kwoty ceł i innych opłat należnych w Państwie Członkowskim, w którym faktycznie miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to właściwe w sprawie Państwo Członkowskie pobiera różnicę zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi.

Właściwość organów na terytorium kraju

W każdym Państwie Członkowskim wyznacza się biuro koordynujące, mające zapewnić koordynację wszelkich działań dotyczących naruszeń i nieprawidłowości odnoszących się do karnetów ATA.

Biurami takimi w Polsce są wszystkie urzędy celno-skarbowe, mające w zakresie swoich zadań prowadzenie postępowania wyjaśniającego w sprawie braku zakończenia procedury odprawy czasowej lub procedury tranzytu, uprawnione do wydawania decyzji o powstaniu długu celnego wobec towaru objętego ww. procedurami (właściwość rzeczowa).

Organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie naruszeń i nieprawidłowości związanych ze stosowaniem karnetu ATA jest organ celny, na terenie właściwości miejscowej którego powstał dług celny (właściwość miejscowa).

Postępowanie prowadzone jest z uwzględnieniem terminów i zasad szczególnych przewidzianych w Konwencji ATA lub Konwencji stambulskiej.

10. Karnet zastępczy

Jeżeli przewiduje się że operacja odprawy czasowej przekroczy termin ważności karnetu ATA (12 miesięcy) z powodu braku możliwości powrotnego wywozu towarów przez posiadacza karnetu w ciągu tego okresu, zrzeczenie wydające może wydać karnet zastępczy na te same towary.

Nowy karnet (tzn. karnet zastępczy), po naniesieniu odpowiednich adnotacji przez urząd celno-skarbowy, w którym towary zostały objęte procedurą wywozu, powinien zostać przedstawiony w urzędzie celno-skarbowym właściwym dla miejsca, gdzie znajdują się towary. Do niego powinien być załączony karnet pierwotny również odpowiednio poświadczony przez urząd wywozu.

Organ celny zwalnia pierwotny karnet i potwierdza karnet zastępczy postępując identycznie, jak w przypadku powrotnego wywozu towarów w odniesieniu do karnetu pierwotnego i podobnie jak w przypadku czasowego przywozu – w odniesieniu do karnetu zastępczego. Nadanie nowego numeru ewidencji prowadzonej przez organ celny stanowi zamknięcie poprzedniego karnetu ATA.

Ponadto, na właściwych odcinkach kontrolnych i odcinkach karnetu zastępczego, w polu „Inne uwagi” należy wpisać numer pierwotnego karnetu z adnotacją, że numer dotyczy karnetu pierwotnego. W ewidencji prowadzonej przez organ celno-skarbowy dokonuje się adnotacji o przyjęciu karnetu zastępczego.

Posiadacz pierwotnego karnetu zwraca go organowi, który go wystawił.

11. Karnet CPD China/Taiwan

Karnet jest stosowany na podstawie Protokołu paryskiego z 1992 r. pomiędzy zrzeczeniami poręczającymi państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej, zrzeczeniem poręczającym Tajwanu i Międzynarodową Izłąą Handlową. Protokół przewiduje stosowanie dokumentu odprawy czasowej w formie karnetu CPD/China-

Taiwan w wymianie gospodarczej z Tajwanem, na zasadach analogicznych jak dla systemu karnetów ATA.

Za wydawanie i gwarantowanie Karnetów CPD China/Taiwan odpowiedzialna jest w Polsce Krajowa Izba Gospodarcza, jako członek międzynarodowego łańcucha gwarancyjnego ATA.

Karnet CPD China/Taiwan ma zastosowanie w obrocie towarowym z Tajwanem dla tych samych kategorii towarowych, co karnet ATA w obrocie towarowym między innymi państwami.

Uwaga: Nazwa CPD może być myląca. Należy zwrócić uwagę, że karnet CPD China/Taiwan nie ma zastosowania do przywozu/wywozu/przewozu środków transportu.

Dla Karnetu CPD China/Taiwan stosuje się zasady analogiczne, jak dla karnetu ATA.